

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2004/70

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor gereedschap en machines.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 23 augustus 2004

1.2 Verzoeker

ouder

1.3 Antwoordende partij

- Buitengewoon Secundair Onderwijs
- Schoolbestuur

1.4 CZB

Ontvangst van de vraag op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur via mail op 23/08/2004.

Bij brief van 26/08/2004 is de verzoeker en de antwoordende partij geïnformeerd over de zittingsdag.

De betrokken school heeft een nota van 1 september 2004 ingediend.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Kan de school een bijdrage vragen (18 euro, rekening 2° semester) voor het gebruik van het gereedschap en de machines op school en indien dit niet wettelijk is, kan men dan het geld terugvorderen?

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

Als beroepsschool voor buitengewoon onderwijs streeft men er naar om de schoolkosten voor onze leerlingen zo laag mogelijk te houden. Het spreekt vanzelf dat een leerling uit het beroepsonderwijs over het juiste en tevens goed gereedschap moet beschikken om zijn beroep aan te leren. Kwaliteitsvol gereedschap is meestal ook duur gereedschap. De school wil de ouders van de leerlingen absoluut niet verplichten om dit dure gereedschap aan te kopen. Vandaar dat de

school opteert zelf dit gereedschap aan te kopen, het goed onderhoudt en het tegen een zeer schappelijke prijs verhuurt aan de leerlingen.

Deze manier van werken wordt beschreven in het schoolreglement dat door de ouders voor akkoord wordt ondertekend. Voor nieuwe leerlingen wordt dit uitvoering besproken met de ouders bij het inschrijvingsgesprek.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

6 september 2004, 13u.30

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Raf Verstegen, Etienne Becuwe.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Wet van 29 mei 1959 betreffende wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Artikel 25.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot stand gekomen door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor basis-, secundair-, normaal-, technisch- en kunstonderwijs die aan de voorwaarden voldoen, verleent de Staat weddentoelagen en werkingstoelagen.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en

verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De Commissie vestigt tenslotte de aandacht op artikel 25 van de schoolpactwet van 29 mei 1959 dat nog geldig is voor het secundair onderwijs. Deze bepaling stelt dat de kosten van het organiseren van onderwijs ten laste zijn van het schoolbestuur. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingbudget toe te kennen.

De Commissie stelt dan ook dat een reële bijdrage verantwoord is bij leermiddelen die individueel aan de leerlingen ter beschikking worden gesteld ofwel via verkoop of via verhuur. Het zijn goederen of diensten van beperkte waarde die omwille van de eenvormigheid, de prijskorting en de snelle opstart van het schooljaar globaal in één keer ter beschikking gehouden worden waar nodig. Het is wel zo dat de bijdrage geen direct of indirect inschrijvingsgeld mag vormen en ze best aanleunt bij de aanschafprijs of een gedeelte ervan.

De Commissie is anderzijds van oordeel dat een bijdrage voor grotere duurzame leermiddelen (machine, piano, bibliotheek, e.a.) die een globaal gebruik kennen en binnen het patrimonium van de school blijven, een indirect inschrijvingsgeld kan vormen. Daarbij komt dat dergelijke bijdrage geen direct verband heeft met een duidelijk individualiseerbare dienstverlening van de school, omdat leerlingen van diverse afdelingen een variabel gebruik maken van het machinepark. Ouders kunnen dan ook niet verplicht worden om een bijdrage te betalen voor huur of gebruik van een machine tijdens het noodzakelijke onderwijsprogramma van een leerling.

De Commissie komt dan ook tot het volgende advies:

De Commissie stelt dat een schoolbestuur in het secundair onderwijs een reële bijdrage kan vragen voor de verhuur aan leerlingen van gereedschappen die gebruikt worden in het noodzakelijke onderwijsprogramma.

De Commissie is van oordeel dat voor het gebruik van machines binnen het noodzakelijke onderwijsprogramma, het schoolbestuur een werkingsbudget ontvangt van de overheid en dat een bijdrage door de ouders een indirect inschrijvingsgeld zou kunnen vormen.

Brussel, 6 september 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter